

lertid ikke alle Gjenstand for Loven. Dengang jeg besluttede mig til at optage Spørgsmaalet om Omordningen af de geistlige Embeders Lønning, var allerede fra min Side sat et andet Arbejde igang. Efter et Onsdag, der i sin Tid er fremkommet fra Finansministeriet, var der nemlig i 1859 omsendt Rister til Præsterne, hvorpaa de opgave deres Indtægter og Udgifter, beregnede efter de sidste 5 Aar. Disse Rister vare efterhaanden indkomne, og de bleve overgivne til Bearbejdelse af det statistiske Bureau. Resultaterne af denne Bearbejdelse foreligger i forskjellige Tabeller, der ligesom de originale fra Præsterne indkomne Rister, skulde blive tilfillede det Udvalg, som jeg antager, at dette Thing vil nedsætte om denne Sag. Paa disse Rister vilde De imidlertid ikke finde det hele Antal af 1082, som jeg nævnte, men kun 1041. Dette hidrører derafra, at der iblandt de 1082 geistlige Embeder er 10 paa Grønland, 7 paa Færøerne, 17 paa Als og Vro, og desuden er der ikke medregnet forskellige Kald, hvorfra ingen Beretning var indkommen eller som dengang deels vare under Oprettelse, deels først senere ere oprettede, nemlig Thuro, Bogø, Rist, Elmelunde, Veiby og Nykjøbing residerende Capellani, samt i Kjøbenhavn Johanneskirken. Med Frabrag af disse tilsammentagne fremkommer det Tal, som De vilde finde i Tabellerne fra det statistiske Bureau, nemlig 1041. Det er imidlertid heller ikke hele dette Tal, hvormed vi her have at gjøre, thi der fragaer endnu 24 Embeder for Tørningelehn. Herved komme vi ned til 1017 Embeder, som er det Antal kongerigske Embeder, hvormed Tabellerne fra det statistiske Bureau beskæftige sig. Disse 1017 Embeder, hvortil kommer Elmelunde, hvormed ikke Beretning var indkommen, ialt 1018, ere dog ikke alle Gjenstand for Loven. Jeg skal, for at faae dette Spørgsmaal om Lovens Omfang først klaret, tillade mig at bemærke, at der blandt de 1018 Embeder er indbefattet de 7 Bispeembeder, Embederne i Kjøbenhavn og 5 andre Embeder, som ere stillede under ganske særegne Forhold, og som der derfor ikke var nogen Anledning til at optage Bestemmelser om i Lønningsloven, nemlig Ballø, Bemmetofte, Christiansø, Onsberg Capellani og Horsens

Tugthuns. Det er ialt 38 Embeder, der faaleses gaae fra de 1018, og derved synker Antallet til 980. Men til dette Antal komme nogle mindre Embeder, der ere forbigaaede af det statistiske Bureau af de ovenfor anførte Grunde, nemlig: Thuro, Bogø, Rist, Veiby og Nykjøbing residerende Capellani, saa at de Embeder, hvormed jeg skal tillade mig at beskæftige Dem, beløbe sig til 985. Deraf var 88 Kjøbstadembeder og 897 Landsbykald.

Ibet der nu bliver Tale om, efter hvilke Grundsætninger man skulde ordne de geistlige Lønningsforhold, reiser sig først det Spørgsmaal, hvorledes man skal stille sig ligeoverfor Præstegaardsavlingerne. Det vil være indlysende, at i Reglen vil Præsten paa Landet paa ingen Maade kunne undvære nogen Axl. Har han Annex, og det har det største Antal, vil det alene til Annexreiserne være nødvendigt at have egen Befordring; der er Sygebesøg, Besøg som Sjelesørger, Nødtaab og andre Leiligheder, hvor det vil være nødvendigt for Præsten allerede i Embedsmæssig at kunne befordre sig selv. De, som kjende Livet paa Landet, vilde desuden vide, at det bliver saa overordentlig knebent og fattigt, naar man mangler Veilighed til at befordre sig selv. Jeg tilstaaer, at jeg ogsaa i andre Henseender finder det ikke uhensigtsmæssigt, at Præsten noget beskæftiges ved en Præstegaardsavl. Det giver noget vist Rigeligt i Huusholdningen, som passer meget godt til Præstens Stilling i Sognet, det giver rundeligere lidt Mælk og andre Levnetsmidler til Understøttelse for Fattigfolk; og det vilde stille Præsten uhelbige, forsaavidt han maatte nægte saadan Understøttelse. Det kan heller ikke benægtes, at denne Beskæftigelse giver ham noiere Kjendskab til de materielle Livsforhold i Menigheden, som kan være meget gavnlige. Det er i selve den præstelige Virksomhed en ikke uvigtig Betingelse, at Præsten i flere Henseender bliver stillet paa lige Fod med det store Antal af Menninger, paa hvilke han skal virke. Den Præst vil ganske anderledes kunne sætte sig ind i Sognebeboernes hele Livsforhold, som med dem kjender, hvilke Besvarligheder og Banneligheder der ere forbundne med den Livsbedrift, hvormed de fleste af dem ere husholdte. Ordene om at nøies, naar Aaret er trangt,